

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Máthéné dr. Bertók Judit jogtanácsos által képviselt felperesnek a dr. Hovánszki Arnold ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetés jogellenességének megállapítása iránt a Tatabányai Munkaügyi Bíróságnál 3.M.174/2006. szám alatt megindított és másodfokon a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Mf.20.525/2007/4. számú részítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2010. október 20. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő **r é s z í t é l e t e t :**

A Legfelsőbb Bíróság a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Mf.20.525/2007/4. számú részítéletét hatályában fenntartja.Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt nap alatt - 25.000 (huszonötezer) forint felülvizsgálati részköltséget, valamint az államnak - felhívásra - 144.000 (egyszáznegyvennégyezer) forint felülvizsgálati részilletéket.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében a munkáltatói rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítását, és az ahhoz fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte, eredeti munkakörbe történő visszahelyezése mellett.A Tatabányai Munkaügyi Bíróság 3.M.174/2006/39. számú részítéletével megállapította, hogy a 2006. február 9-én kelt, és a felperes által e napon kézhez vett rendkívüli felmondással az alperes jogellenesen szüntette meg a munkaviszonyát, és kötelezte a munkáltatót a felperes eredeti munkakörében történő továbbfoglalkoztatására.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2005. december 8-án a L.SZ. kongresszusán belépett a L.V. és F.SZ.-be, amelynek képviselője is lett tekintettel arra, hogy az alperesnél ezen szövetségnek egyedüli munkavállalója volt.Az alperes 2006. február 9-én kelt rendkívüli felmondásával szüntette meg a felperes munkaviszonyát. Ennek indokolása szerint a 2006. január 25-én lefolytatott ellenőrzés a felperes öltözőszekrényében becsomagolt állapotban 4 db, 0,4 dl űrtartalmú vodkás üveget talált, amely az alperesnél irányadó szabályokra figyelemmel jogellenes. A rendkívüli felmondás rögzítette, hogy ennek ellenére az alperes a felperessel szemben fegyelmi intézkedést nem alkalmazott, és nem is tervezett ilyet. A rendkívüli felmondás a továbbiakban a felperes terhére róttá, hogy az M.T. E. című műsorában olyan nyilatkozatot tett, amellyel azt sugallta, illetve érzékeltette, hogy az alperes érdekében eljáró személyek feltörték az öltözőszekrényét, és abba szeszecsitalt helyeztek. A felperes valós tényrt valótlan színben tüntetett fel, amikor a későbbi ellenőrzést olyan provokációnak állította be, amivel az alperes alaptalan fegyelmi vétség látszatát kívánta kelteni. A rendkívüli felmondás harmadik indoka szerint a felperes 2006. február 1-jén a

munkáltatónak írt levelében azt állította, hogy január 13-ára nem munkaidő-kedvezményt, hanem szabadságot kapott a vezetőjétől. Mindezzel a magatartásával nemcsak a vállalat nyilvántartásait és közvetlen vezetőit hazudtolta meg, hanem valótlan tényt állított. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint „A. E.” című műsorban elhangzott felperesi nyilatkozatból az állapítható meg, hogy azt nem a munkáltatói érdekképviselő körében tette, hanem kizárólag saját magával, mint munkavállalóval kapcsolatos történetekről nyilatkozott. A felperes által elmondottak a valós tényeket valótlan színben tüntették fel, illetve a munkavállaló valótlan feltételezéseket fogalmazott meg, amelyek alkalmasak voltak a munkáltató hátrányos megítélésének előidézésére, ezért az erre alapozott rendkívüli felmondás nem lenne jogellenes. Ugyanakkor megállapította, hogy a munkáltató megsértette az Mt. 5. §-ában foglaltakat, mivel az ugyancsak nyilatkozó másik két munkatárssal szemben semmilyen, vagy lényegesen enyhébb munkáltatói intézkedést alkalmazott. A rendkívüli felmondásban hivatkozott másik két felmondási indok tekintetében az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy azok a rendkívüli felmondást nem alapozhatták meg.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Mf.525/2007/4. számú részítéletével az elsőfokú bíróság részítéletét helybenhagyta. A jogerős részítélet indokolása szerint a felperes nem állította az Mt. 5. §-ában foglaltak megsértését, így az erre vonatkozó elsőfokú ítéleti megállapításokat mellőzte. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság által megállapított tényállással a felperes terhére értékelte 2006. január 25-ei öltözőszekrény vizsgálat vonatkozásában, valamint a 2006. február 1-jén írt levél megítélésével, illetve az ehhez kapcsolódó szabadság kiadásával összefüggésben. Ezen túlmenően kifejtette, hogy a felperes 2006. február 1-jén „A.E.” című tévéműsorban olyan nyilatkozatot tett, amelyet az alperes sérelmesnek tartott. Nem állapítható meg azonban, hogy a felperes saját élményeiről beszámolva tanúsított olyan magatartást, amely a munkaviszony azonnali hatályú felmondására okot szolgáltatathatott. A bíróság kifejtette, hogy az alperesnek más eszközei is rendelkezésére állt volna, amennyiben a felperes nyilatkozatával nem értett egyet, így a polgári jogi igénytel léphetett volna fel. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperesnek „A.E.” című műsorban tett nyilatkozata tartalmát tekintve az alperesnél fennálló munkaviszonyával, szakszervezeti tisztségviselői mivoltával kapcsolatban áll, de nem hozható összefüggésbe a munkaviszonyból származó kötelezettség megsértésével. Az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.10.737/2007/4. számú végzésével a másodfokú bíróság részítéletét hatályon kívül helyezte, és a megyei bíróságot új eljárásra, és új határozat hozatalára utasította. A Legfelsőbb Bíróság osztotta az eljáró bíróságok álláspontját az öltözőszekrénybe helyezett alkohol, illetve a szabadság kiadása körében.

Egyebekben kifejtette, hogy a másodfokú bíróság - miután mellőzte az Mt. 5. §-ának alkalmazhatóságát - nem indokolta, illetve értékelte, hogy a felperes nyilatkozata kimerítette-e a rendkívüli felmondásban terhére róttakat. Nem vizsgálta, hogy a felperes mint szakszervezeti tisztségviselő nyilatkozott-e, vagy egyéni sérelmeit fejezte ki, illetve olyan tényeket állított-e, amelyek az egész kollektívára kihatással voltak. A megismételt eljárást követően a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Mf.21.270/2008/11. számú részítéletével az elsőfokú bíróság részítéletét helybenhagyta. A másodfokú bíróság a felperes személyes előadása, valamint B.B. tévériporternek az Esztergomi Városi Bíróság előtt tett nyilatkozatában foglaltakra tekintettel kétséget kizáróan megállapította, hogy a felperest a riporter mint vezető szakszervezeti tisztségviselőt kereste meg, és a munkavállaló ilyen minőségében tett nyilatkozatot arról, hogy szakszervezeti vezetőként mit tapasztalt. A felperes a riporter kérdéseire adott válaszaiban általános alanyt használt, az alperes nevét nem említette, nem is utalt rá, arra vonatkozóan sem nyilatkozott, hogy ő az alperesnél munkaviszonyban állna. Az elhangzottak nem voltak alkalmasak az alperes hátrányos színben való feltüntetésére, jóhírnevének csorbítására. Ebben a körben utalt a másodfokú bíróság az EBH.2008.1797. számú határozatra, amely szerint a szakszervezeti tisztségviselő e minőségében nagy nyilvánosság előtt is gyakorolhatja a tisztségéből folyó jogait, ideértve a munkavállalók jogainak védelmét. Ez a magatartás nem minősülhet munkavállalói kötelezettségszegésnek. A felperes vezető szakszervezeti tisztségviselőként tett nyilatkozatával az alperes munkáltató gazdasági és szervezeti érdekeivel ellentétes nyilatkozatot nem tett, nem sértette és nem is veszélyeztette a munkáltató jóhírnevét. A másodfokú bíróság nem találta megállapíthatónak, hogy a munkáltató az Mt. 23. §-ának (3) bekezdésében foglaltakat megsértette volna. A másodfokú bíróság rögzítette, hogy az alperes nem tudta bizonyítani, miszerint a felperes a terhére rótt 2006. február 1-jei levél, a 2006. január 25-ei öltözőszekrény ellenőrzéskor a szekrényben talált alkohol vonatkozásában, illetőleg a 2006. február 1-jén „A.E.” című műsorban tett nyilatkozatával olyan magatartást tanúsított volna, amely az alperesnél fennálló munkaviszonya azonnali hatályú megszüntetését indokolta volna. Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, és a kereset elutasítására irányult a felperes perköltségben történő marasztalása mellett. A felülvizsgálati érvelés szerint a S.-ről szóló 1986. évi II. törvény alapján senki nem köteles a sajtónak nyilatkozatot adni, ám még ha köteles is, akkor sem lehet a nyilatkozata valótlan, megtévesztő, illetve mások törvényes érdekeit sértő. A sajtónak nyilatkozatot adó személy a megjelent nyilatkozatáért felelősséget visel akkor is, ha valótlan (megtévesztő) sértő tartalmú nyilatkozatot ad, továbbá a magatartásáért felelősséggel tartozik abban az esetben is, ha a nyilatkozata a szerkesztés miatt válik

valótlanná (megtévesztővé, sértővé), ám ennek ellenére a közléshez tett hozzájárulását nem vonta vissza. A felülvizsgálati érvelés szerint a másodfokú bíróság nem a megjelent felperesi sajtónyilatkozat tartalmát vizsgálta annak ellenére sem, hogy a végül megjelent, szerkesztett adás tartalma rendelkezésre állt, és objektíve jól vizsgálható volt. A felperes az eljárás során egyértelműen elismerte, hogy a nyilatkozata a műsorban sugárzott szövegkörnyezetével együtt eredeti mondandóját híven tükrözte, abban a vágásból, szerkesztésből adódó lényegi eltérést a felperes nem látott. Az egyidejűleg, azonos helyszínen, azonos körülmények között, és azonos tárgyban nyilatkozatot adó minden más személy alperesről nyilatkozott, akitől egyébként a felperes sem igyekezett magát elhatárolni sem akkor, sem később a per folyamán. Ez arra mutat, hogy a felperes tudatosan az alperessel kapcsolatban adta elő a mondanivalóját. Okszerűtlen és iratellenes az a megállapítás, hogy a felperesi nyilatkozatból és a szövegkörnyezetből ne derült volna ki a felperesről az alperesnél fennálló státusza. A másodfokú bíróság által hivatkozott EBH.2008.1797. számú döntés ezen ügyre nem alkalmazható, ugyanis vizsgálni kell, hogy a felperesi nyilatkozat alkalmas volt-e az alperes jóhírnevének megsértésére. A következetes ítélkezési gyakorlatot tükrözi az EBH.2005.1050. számú határozat, amely szerint a joggyakorlat nemcsak a munkáltató érdekeit sértő, de még azt veszélyeztető magatartást sem fogadja el jogszerű eljárásnak. Mind az első-, mind a másodfokú büntető bíróság nem bűncselekmény hiánya miatt, hanem a szándékosság bizonyíthatatlansága miatt utasította el a magánvádat, ez azonban a felperest a magánjogi (munkajogi) felelősség alól egyáltalán nem menti, sem az alperes jóhírének megsértése vizsgálatánál, különösen pedig annak értékelésénél, hogy alkalmas volt-e a nyilatkozata az alperes jogos érdekeinek veszélyeztetésére. A felperest mint munkavállalót kötelezettség terhelte arra nézve, hogy az alperesnek indokolatlan hátrányt ne okozzon, a kölcsönös érdekeket - beleértve az alperes érdekét is - méltányosan tiszteletben tartsa. E kötelezettségét a felperes figyelmen kívül hagyta akkor, amikor úgy járt el, hogy egyfelől a saját ügyéről a sajtóban nyilatkozott az alperessel összefüggésben, másfelől pedig akkor, amikor nem törődött a nyilatkozatának későbbi megjelenési formájával annak ellenére sem, hogy tudott mind a későbbi szerkesztés tényéről, mind pedig a szerkesztett nyilatkozat megtekintetésének, illetve letiltásának lehetőségéről. Az alperes hivatkozása szerint valótlan (iratellenes), és egyben irreleváns a másodfokú bíróság azon megállapítása, hogy a riporterek „a munkáltatót meg akarták szólaltatni, de nem nyilatkozott”. Az alperes rövid telefoni tájékoztatást adott a sajtónak, melyben kifejtette azon jogát, hogy nem köteles a sajtóban szerepelni, belső ügyeit a nagy nyilvánosság elé tárni, és hogy az ügyet meg kell vitatni, arról beszélni kell, de nem a sajtóban való „üzengetés” útján. A felperes volt az, aki utólag a magatartásának következményein nem kívánt változtatni, annak ellenére, hogy az alperes minden lehetséges, a tőle még

ésszerűen elvárható lépéseken túlmutató erő kifejtéseket is megtette. A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős részítélet hatályában való fenntartását kérte az alperes perköltség fizetésre kötelezése mellett. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy a nyilatkozatát szakszervezeti tisztségviselőként tette. Az érdeksérelmekről is szólt, azonban megállapítható, hogy ezek azután következtek be, hogy megalakult a szakszervezet. A szakszervezeti tisztségviselőket ért egyéni sérelmek következménye az lehet, hogy a munkavállalókat távol tartja a szakszervezettől, hiszen a tisztségviselőket ért hátrányok miatt nem mernek belépni a szakszervezetbe. Ezek egyértelműen olyan tényállítások, amelyek az egész kollektívára kihatással vannak. Az alperes a riport lejátszását követően a felperest nem kereste meg, hogy az általa sérelmesnek vélt nyilatkozatot módosítsa, kiegészítse, sérelmei orvoslásában közreműködjön. Csak a rendkívüli felmondásból szerzett tudomást arról, hogy az alperes a nyilatkozatát annyira sértőnek tartja, ami miatt rendkívüli felmondással élt. Az alperes a felsőbb szakszervezeti szervnek írt levelében sérelmét azzal orvosoltnak tekintette volna, ha a felperest a szakszervezet a tisztségéből visszahívja. Miután ez nem történt meg, úgy ítélte meg, hogy az elkövetett magatartással a rendkívüli felmondás áll arányban. A felperes álláspontja szerint helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy szakszervezeti tisztségviselőként járt el, és nem lépte túl a szakszervezeti érdekvédelmi tevékenység kereteit. Valótlan tényeket nem állított, és valós tényeket nem tüntetett fel hamis színben. A büntetőeljárás a Legfelsőbb Bíróságon zárult, ahol a Bfv.II.516/2008/5. számú végzés szerint a felmentésre bűncselekmény hiánya miatt került sor. Ezt a végzést az alperes a felülvizsgálati kérelme benyújtásakor már ismerte. A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése szerint a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül, így a jelen eljárásban kizárólag a felperes által „A.E.” című műsornak adott nyilatkozat volt vizsgálat tárgyává tehető a rendkívüli felmondás indokai közül.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újra értékelésének, azaz felülmérlegelésének. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001/197., BH 2002/29.]. A másodfokú bíróság helytállóan indult ki abból a tényből, hogy a felperest mint szakszervezeti tisztségviselőt kérték fel a televíziós műsorban való nyilatkozattételre. Ebben a minőségében számolt be a saját tapasztalatairól is, amellyel az egész kollektívát érintő problémákra utalt. Az alperes arra helytállóan

hivatkozott - a Sajtótörvényben megfogalmazottaktól függetlenül is -, hogy a sajtónak nyilatkozatot adó személy, a jelen esetben a felperes az általa elmondottakért felelősséggel tartozik, és tartózkodnia kellett az olyan kijelentésektől, amelyek sérthetik más jogos érdekeit, illetve jóhírnevét. A másodfokú bíróság helyesen fejtette ki, hogy a felperes által közöltek nem voltak alkalmasak az alperes hátrányos színben való feltüntetésére. A felperes nyilatkozatában nem nevezte meg, hogy az öltözőszekrényének feltörését, és abban szeszessital elhelyezését ki követte el, nem tett olyan kijelentést, hogy a „provokáció” háttérében a M.S. állna. A sérelmezett mondatoknak általános alanya volt, konkrét személyre, vagy a munkáltatóra azokból következtetni nem lehetett. A műsorban a szerkesztett változat közlése történt, amelyre a felperesnek ráhatása nem volt. Ebből következően pedig nem állapítható meg, hogy a felperes megsértette az Mt. 3. §-ának (5) bekezdésében foglaltakat. Alaptalanul hivatkozott az alperes az EBH.2004.1050. számú döntésre, mivel az jelen esetben nem volt alkalmazható. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint ugyan a szakszervezeti tisztségviselő részéről is az együttműködési kötelezettség megsértésének minősül, ha a munkavállaló a véleménynyilvánítás jogával élve a munkáltatója jogos érdekét és a mértéktartáskövetelményét mellőzve jár el [Mt. 103. § (1) bekezdés c) pont]. Az adott ügyben azonban ítéleti bizonyossággal nem volt megállapítható, hogy a felperes olyan nyilatkozatot tett, amely előidézhette volna a munkáltatója hátrányos megítélését, vagy veszélyeztette volna annak jogos gazdasági érdekeit. Alaptalanul hivatkozott az alperes a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a felperesnek joga volt a szerkesztett változatot, és a nyilatkozatának szövegkörnyezetét megtekinteni, amely jogával nem élt, pedig a munkajog megkívánja a másik fél érdekeinek védelmét is. A másodfokú bíróság a jelen per anyagává tette az Esztergomi Városi Bíróságon 2007. január 30-án készült jegyzőkönyvben foglaltakat, amelynek tanúsága szerint B.B., a perbeli műsor szerkesztője tanúként került meghallgatásra. Nevezett elmondta, hogy „az interjút bent, a szerkesztőségben narrációkkal egészítjük ki. Erről a narrációról M.S. nem szerzett tudomást” (2. oldal, 6. bekezdés). „Általában tájékoztatjuk a riportalanyokat, ha igény van, megnézhetik a vágott anyagot.” (3. oldal, 3. bekezdés). Mindebből pedig az következik, hogy a szerkesztő által készített szöveg a felperes előtt nem volt ismert, és teljes bizonyossággal nem állapítható meg, hogy adott esetben a felperes tájékoztatása is megtörtént a vágott változat megtekinthetőségéről. A fentiekből következően pedig nincs alapja azon alperesi érvelésnek, hogy a felperes nem tett lépéseket a következmények elhárítása, vagy felszámolása érdekében, az általa tanúsított magatartás nem volt jogszabályba ütköző. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében utalt arra, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú büntetőbíróság nem bűncselekmény, hanem a szándékosság bizonyítatlansága miatt utasította el a magánvádat, amely nem mentesítheti a felperest a

munkajogi következmények alól. A Legfelsőbb Bíróság Bfv.II.516/2008/5. számú végzésében azonban kifejezetten azt állapította meg, hogy sértő tényállítás hiányában a felmentést bűncselekmény hiánya indokolta (4. oldal, 1. bekezdés utolsó mondat). Mivel az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a munkajogi és büntetőjogi felelősség egymástól elhatárolandó, a jelen eljárásban a felperes magatartásának munkajogi következményeit kellett vizsgálni. A másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy felperes vonatkozásában az Mt. 96. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazása jogellenesen történt, a felperes nyilatkozata nem indokolta munkaviszonya azonnali hatályú megszüntetését. Alaptalanul sérelmezte az alperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy a másodfokú bíróság valótlan (iratellenes), és egyben irreleváns megállapítást tett, amikor rögzítette, hogy a riporterek „a munkáltatót meg akarták szólaltatni, de nem nyilatkozott”. A másodfokú bíróság ezen, a munkáltatóra vonatkozó megállapítást nem a tényállás részeként tette, hanem B.B. tanú nyilatkozatát idézte (ítélet, 5. oldal 2. bekezdés, utolsó mondat). Ebből következően pedig nem követett el jogszabálysértést, és semmi sem indokolja a megállapítása mellőzését a jogerős ítéletből. A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a jogerős részítéletet hatályában fenntartotta.

Az alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárási részköltsége megfizetésére.

Az adott ügyben még irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése és 15. §-a alapján a felülvizsgálati eljárási részilleték viselésére az alperes köteles.

Budapest, 2010. október 20.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelélül: Nné tisztviselő